

Sygn. akt III AUa 1327/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Marek Żurecki
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. Z. (J. Z.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 8 lutego 2013r. sygn. akt VIII U 2560/12

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. na rzecz ubezpieczonego J. Z. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA I.Goik /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1327/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. Z. prawa do emerytury powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku

nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku nr 8 poz. 43 ze zm.).

Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy oraz do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono ubezpieczonemu okresu od 1 kwietnia 1980 roku do 30 listopada 1993 roku gdyż z przedłożonych dokumentów nie wynika jednoznacznie, że praca na stanowisku kontrolera jakości określona jako praca w szczególnych warunkach wymieniona w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku pod poz. 24 działu XIV wykazu A wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nadto organ rentowy podniósł, iż w powyższym okresie ubezpieczony zatrudniony był jako rzeczoznawca, a zakres czynności wskazuje, że wykonywane przez niego zadania wykraczały poza okresy zaliczane do pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniósł ubezpieczony J. Z. domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury od 1 sierpnia 2012 roku. Argumentował, że zgodnie z przedłożonymi świadectwami i zaświadczeniami oraz zeznaniami świadków i których przesłuchanie wniósł wykonywał pracę w szczególnych warunkach i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od dnia 1 sierpnia 2012 roku.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony urodzony w dniu (...) w dniu 28 czerwca 2012 roku złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku niż 65 lat. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika, iż w ocenie organu rentowego ubezpieczony udowodnił jedynie 8 lat, 1 miesiąc i 9 dni okresów pracy w szczególnych warunkach tj. zatrudnienie od 21 lutego 1972 roku do 31 marca 1980 roku w Hucie (...). Ubezpieczony z dniem 1 kwietnia 1980 roku podjął zatrudnienie w (...) w G. jako kontroler jakości dostaw surowców tj. rud żelaza i magnezu. Od 1990 roku do 30 listopada 1993 roku zajmował się kontrolą wyrobów walcowanych na terenie Huty (...). Ubezpieczony jako kontroler jakości dostaw surowców pobierał próbki rudy z pociągu, następnie przygotowywał próbę z tego pociągu, wykonywał próbkę suszenia i przygotowywał ją do analizy laboratoryjnej poprzez zmielenie a następnie sporządzał protokół. Jego praca odbywała się w dużym zapyleniu bezpośrednio przy wagonach. W ciągu zmiany kontroler pobierał próbki rudy z dwóch pociągów. Z jednego pociągu pobieranie próbek zajmowało około czterech godzin. Natomiast jako kontroler wyrobów walcowanych ubezpieczony sprawdzał jakość walcowników. Prace świadczył na terenie walcowni Huty (...) bezpośrednio przy linii produkcyjnej. Sprawdzał elementy walcowane pod względem jakościowym tj. pod względem m.in. wad powierzchniowych. Pracę świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jak nadto ustalił Sąd Okręgowy ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że ubezpieczony J. Z. spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do emerytury w oparciu o art. 184 ustawy emerytalnej. Zdaniem Sądu Okręgowego praca ubezpieczonego w (...) w G. od dnia 1 kwietnia 1980 roku do dnia 30 listopada 1993 roku na stanowisku kontrolera jakości - rzeczoznawcy była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A dział XIV poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Nadto Sąd pierwszej instancji wskazał, iż stosunek pracy ubezpieczonego ustał ostatecznie z dniem 31 lipca 2012 roku, doszło zatem do spełnienia przesłanki wskazanej przez art. 184 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym do dnia

31 grudnia 2012 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd pierwszej instancji orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego rozstrzygnięcia wniósł organ rentowy.

Zaskarżył opisany wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd pierwszej instancji granicy swobodnej oceny dowodów i błędne ustalenie, że odwołujący w okresie od 1 kwietnia 1980 roku do 30 listopada 1993 roku pracując

w (...) w G. w charakterze kontrolera jakości wykonywał pracę

w szczególnych warunkach określoną w wykazie A dział XIV poz. 24 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.). Zdaniem apelującego w niniejszym postępowaniu naruszono również prawo materialne a to art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku nr 153 poz. 1227 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez błędne uznanie, że odwołujący spełnił wszystkie przesłanki wskazane przepisami

i błędne przyznanie ubezpieczonemu wcześniejszej emerytury poczynając

od 1 sierpnia 2012 roku. W oparciu o wskazany zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania. Zdaniem organu rentowego kontrola jakości, dostawa surowców nie mieści się w załączniku nr 1 dział XIV poz. 26. Nadto podniesiono, iż z zeznań świadków wynika, że część obowiązków ubezpieczony wykonywał w biurze. Również z wykazu obowiązków ubezpieczonego wynikają czynności, które nie mieszczą się w definicji pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe i nie wymagające uzupełnienia postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa materialnego, ani postępowania, w tym art. 233 § 1 k.p.c., zaś poczynione przez niego ustalenia faktyczne Sąd II instancji podziela i przyjmuje za swoje.

Zawarty w przepisach przejściowych ustawy emerytalnej art. 184 dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy w dniu wejścia

w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) osiągnęli: 1/ okres zatrudnienia

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w wieku niższym niż 65 lat (w przypadku mężczyzny), 2/ okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

(co najmniej 25 lat dla mężczyzn). Prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stanowi w systemie emerytalnym uprawnienie wyjątkowe związane z ujemnym oddziaływaniem zdrowotnych warunków pracy na pracownika, co uzasadnia przyjęcie obniżonego wieku emerytalnego. Zgodnie z § 4 rozporządzenia z dnia 4 lutego 1983 roku

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.) prawo do takiej emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia jeżeli spełnia łącznie

następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Natomiast w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 4 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.) okresy pracy uzasadniające prawo do świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Bezspornie ubezpieczony udowodnił jedynie 8 lat, 1 miesiąc i 9 dni okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych tj. zatrudnienie od 21 lutego 1972 roku do 31 marca 1980 roku w Hucie (...).

Spór dotyczy ustalenia czy ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 roku wymaganym przez art. 184 ustawy emerytalnej okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wynoszącym 15 lat.

W sposób nie budzący wątpliwości z akt postępowania wynika, że prawidłowo uznał Sąd Okręgowy, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...) w G. od 1 kwietnia 1980 roku do 30 listopada 1993 roku wykonywał pracę wymienioną w wykazie A Dział XIV poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Ubezpieczony przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 listopada 1983 roku potwierdzające powyższą okoliczność, a zeznania przesłuchanych w sprawie wiarygodnych świadków w osobach E. N. i M. W. (k. 25-26 akt sądowych) potwierdzają powyższe ustalenie.

Poczynione przez Sąd Okręgowy trafne ustalenie odnośnie charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w okresie od 1 kwietnia 1980 roku do 30 listopada 1993 roku pozwala na uznanie, iż ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez art. 184 ustawy emerytalnej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Odnosząc się do argumentów podniesionych przez organ rentowy Sąd Apelacyjny wskazuje, iż jeśli czynności ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżynieryjno - technicznego wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z określoną w pkt 24 działu XIV wykazu A w/w rozporządzenia kontrolą lub dozorem inżynieryjno - technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji (wyroki SN: z dnia 24 września 2009 r., IIUK 31/09, LEX nr 559949; z dnia 11 marca 2009 r., LEX nr 550990; 4 października 2007 r., IUK 111/07, LEX nr 375689).

Skoro z zakresu obowiązków ubezpieczonego znajdujących się w jego aktach osobowych wynika, iż do zakresu jego zajęć oprócz nadzoru nad prawidłowym i zgodnym z normami próbobraniem należało również sporządzanie dokumentacji pokontrolnej, sporządzanie meldunków i informacji z zakresu prowadzonych zagadnień dla kierowników Placówki (...), to niewątpliwie należy uznać, że czynności te były związane z dozorem i stanowiły jego integralną część

W sposób nie budzący wątpliwości z akt postępowania wynika,

że ubezpieczony, wbrew stanowisku organu rentowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Sąd Apelacyjny za prawidłowe uznał również ustalenie Sądu Okręgowego, że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki określone przepisem art. 184 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 roku albowiem jego stosunek pracy ustał ostatecznie z dniem 31 lipca 2012 roku.

Warunek ten stracił obecnie wobec zmiany przepisu z dniem 1 stycznia 2013 roku na znaczeniu, jednak Sąd Apelacyjny zwraca uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 stycznia 2013 roku sygn. akt III AUa 2334/12 (LEX nr 12711871), gdzie stwierdzono, iż odstępstwo od zasady badania legalności decyzji na dzień jej wydania jest szczególnie uzasadnione w przypadku oceny prawa do świadczenia uzależnionego między innymi od warunku rozwiązania stosunku pracy. Jeżeli powyższe wymaganie zostanie spełnione po wydaniu decyzji w trakcie postępowania odwoławczego przed Sądem nie ma przeszkód, aby sąd stwierdziwszy spełnienie pozostałych przesłanek tego prawa, przyznał świadczenie.

Skoro wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego wykazały, iż ubezpieczony posiada wymagany okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 15 lat takiej pracy, to prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że spełnia on warunki do przyznania emerytury określonej w art. 184 ustawy emerytalnej.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 kpc w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz.1349 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA J.Pietrzak /-/ SSA I.Goik /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek